

**MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

FÖRSKOLAN – PÅ FÖRÄLDRARS VILLKOR?

En kvalitativ studie om vårdnadshavares syn på, och kunskaper om förskolans verksamhet och uppdrag

ANDERSSON EMMA

HAHLIN ANGELICA

Akademien för utbildning, kultur och kommunikation
Pedagogik
Självständigt arbete – förskolepedagogiskt område
Grundnivå, 15 hp.

Handledare: Olle Tivenius

Examinator: Eva Ärlemalm- Hagsér

Termin: 7

År: 2017

MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

Akademien för utbildning
kultur och kommunikation

SJÄLVSTÄNDIGT ARBETE

PEA079

15 hp

Termin: 7

År: 2017

SAMMANFATTNING

Andersson Emma & Hahlin Angelica

Förskolan- på föräldrarnas villkor?

En studie om vårdnadshavares syn och kunskaper om förskolans verksamhet och uppdrag

Preschool - on parent's terms?

2017

Antal sidor: 28

Syftet med studien är att utöka kunskapen om vårdnadshavares syn på förskolans verksamhet och vilka kunskaper de har om förskolans uppdrag. Resultatet av vår enkätundersökning visar att synen på förskolan är komplex och att det finns skillnader i vad vårdnadshavare vet och hur de ser på förskolans verksamhet och uppdrag. Trots skillnaderna har vi kommit fram till att ett gemensamt ansvar och intresse hos både vårdnadshavare och pedagoger är av vikt. Detta ligger också till grund för både barnens utveckling och lärande, men även vårdnadshavares kunskaper om förskolans verksamhet och uppdrag.

Nyckelord: Förskola, vårdnadshavare, barn, kunskap, samverkan

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	1
1.2	Studiens disposition.....	2
2	Bakgrund	3
2.1	Litteratursökning	3
2.2	Begreppsdefinition.....	3
2.3	Styrdokument.....	3
2.4	Forskningsbakgrund	4
2.4.1	Vårdnadshavares fostran och syn på förskolan	4
2.4.2	Pedagogers breda och mångfacetterade ansvar i samverkan med vårdnadshavare	6
2.4.3	Samverkans betydelse	7
2.4.4	Synen på omsorg	9
2.4.5	Att förstå förskolan.....	10
3	Teoretiskt perspektiv.....	11
3.1	Systemteoretiskt perspektiv.....	11
4	Metod.....	13
4.1	Metodval.....	13
4.2	Urval och genomförande.....	13
4.3	Databearbetningsmetod.....	14
4.4	Forskningsetik.....	16
5	Resultat.....	17
5.1	Empiri.....	17
5.1.1	Verklighetsförankring	17
5.1.2	Kunskaper.....	17
5.1.3	Kritiskt förhållningsätt.....	19
5.1.4	Barnpassning.....	20
5.2	Tolkning	20
5.2.1	Synen på och kunskapen om förskolans verksamhet och uppdrag	20

5.2.2	Samverkan och insyn i förskolan	21
5.3	Resultatsammanfattning	22
6	Diskussion	23
6.1	Resultatdiskussion	23
6.1.1	Synen på och kunskapen om förskolans verksamhet och uppdrag	23
6.1.2	Samverkan och insyn i förskolan	24
6.1.3	Slutsats	26
6.2	Metoddiskussion	26
6.2.1	Reliabilitet och validitet	27
6.2.2	Reflexivitet.....	27
6.3	Hur studien kan utveckla förskolläraryrket.....	28
6.4	Förslag på fortsatt forskning.....	28
	Referenslista	29
	Bilaga 1.....	32
	Bilaga 2.....	34

1 Inledning

Ett viktigt och relativt outforskat ämne inom förskolepedagogiken är vårdnadshavares syn på förskolans verksamhet och vilka kunskaper de har om det som sker ute i verksamheten. En av de största kriserna i det svenska utbildningssystemets historia är bristen på utbildad personal och där stora barngrupper gör sig påtagliga. Ungefär en fjärdedel av all personal i förskolan saknar utbildning och förskollärare måste nu få bättre förutsättningar för att kunna utföra sitt arbete (Skolverket, 2016c). I lärarnas tidning skriver Augustsson och Thorén (2017) att vårdnadshavare har fått större inflytande och möjligheter till att påverka det som sker i verksamheten. För att kunna tillgodose vårdnadshavares möjligheter till insyn och inflytande och för att ge dem, de kunskaper de behöver för att få en förståelse om förskolans verksamhet och uppdrag (Skolverket, 2016c) skriver Sheridan, Pramling Samuelsson och Johansson (2010) att kunskap och insyn krävs. Detta är inte en självklarhet hos alla vårdnadshavare då en del vill påverka verksamheten i större utsträckning än vad de har möjlighet och kunskap till. Enligt läroplanen för förskolan (skolverket, 2016a) ska vårdnadshavare ha möjlighet till att framföra synpunkter om planering och genomförande av verksamheten och följderna av detta är att det skapar ännu en stressfaktor på personal i verksamheterna. Rudhe (2012) skriver att vårdnadshavare och förskollärare har olika uppfattningar om samverkan och att detta kan bli ett problem eftersom vårdnadshavare saknar kunskap om förskolans verksamhet.

Det har skapats ett konto på Facebook som heter Förskoleupproret och det har idag över 10 000 medlemmar. Detta konto skapades för att stötta och diskutera förskolans verksamhet med andra som berörs av verksamheten, till exempel förskollärare och vårdnadshavare. Kontot skapades även för att det skulle bli möjligt att driva viktiga frågor som rör förskolan framåt men även för att öppna upp ögonen om krisen i förskolan idag. Förskoleupproret anser att vårdnadshavare är de som kommer kunna göra skillnad för förskolorna och att de därför måste få med dem i arbetet i att förbättra förskolans verksamhet. Å ena sidan kan det här bli ett problem eftersom en del vårdnadshavare inte riktigt vet, har kunskap om eller är intresserade av hur det ser ut ute i verksamheterna. Å andra sidan står det i förskolans läroplan (skolverket, 2016a) att vårdnadshavare ska vara delaktiga och ha insyn och inverkan i verksamheten. Genom att det dagligen läggs stor vikt på att möta och tillgodose vårdnadshavares krav och förväntningar på verksamheten, läggs en press på personalen där de måste leva upp till- och kompensera för- de förväntningar och bristande kunskaper som vårdnadshavare har (Waldenström, 2014).

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med föreliggande studie är att utöka kunskapen om vårdnadshavares syn på förskolans verksamhet och vilka kunskaper de har om förskolans uppdrag.

1. Hur ser 32 vårdnadshavare på sina barns förskolors verksamhet och vad vet de om förskolans uppdrag?
2. Hur upplever vårdnadshavare att samverkan med förskolan fungerar och vilken insyn i förskolan tycker vårdnadshavare att de har?

1.2 Studiens disposition

Studien är indelad i kapitel där det första behandlar studiens inledning. Det första kapitlet tar upp vikten av studien, vilket syfte och forskningsfrågor vi har valt och hur vi strukturerat upp studien.

Bakgrundskapitlet är studiens andra kapitel och behandlar litteratursökning. Kapitlets första del beskriver vilka begrepp vi sökt på, vilka hemsidor vi besökt och hur vi gått tillväga för att hitta relevant litteratur. Kapitlets andra del innefattar begreppsdefinition där vi förtydligar viktiga begrepp som nämns i studien för att öka läsarens förståelse. Styrdokument är kapitlets tredje del där mål och riktlinjer som är relevanta för vårt valda ämne lyfts fram. Sista delen i bakgrundskapitlet är forskningsbakgrund, där relevant litteratur, artiklar och avhandlingar behandlas.

Studiens tredje kapitel innefattar det teoretiska perspektivet. Denna del är lagd som ett enskilt kapitel för att förtydliga och lyfta fram att detta är ett viktigt verktyg i tolkningen av studiens resultat. I kapitlet förklaras och förtydligas det teoretiska perspektivets innebörd. Det teoretiska perspektivet används i resultat och diskussionskapitlen för att hjälpa till att tolka dessa delar.

Metodkapitlet är studiens fjärde del och behandlar metodval, urval och genomförande, databearbetningsmetod och forskningsetik. Delarna beskriver hur vi gått tillväga under studiens gång och vilka viktiga aspekter vi haft i åtanke.

Det femte kapitlet innefattar och behandlar studiens resultat, med andra ord den data som framkom av enkäterna. Datan av enkäterna delas in i fyra olika huvudkategorier och tre underkategorier i resultatets empiridel. Detta tolkas sedan under tolkningsavsnittet utifrån det systemteoretiska perspektivet för att hjälpa till att förtydliga och förstå det insamlade materialet. Kapitlet avslutas med en resultatsammanfattning.

Studiens sjätte och sista kapitel är diskussion där resultatdiskussion, slutsats, metoddiskussion, hur studien kan utveckla förskolläraryrket och förslag på fortsatt forskning bearbetas. Kapitlets första del handlar om resultatdiskussionen, där det insamlade materialet bearbetas i förhållande till litteraturbakgrunden och det valda teoretiska perspektivet. I slutsatsen tar vi upp vad vi kommit fram till under studiens gång. Metoddiskussionen innefattar bland annat studiens validitet, reliabilitet, reflexivitet, valet av metod och tillvägagångssätt. Till sist tar vi upp studiens relevans för förskolläraryrket och förslag på fortsatt forskning.

2 Bakgrund

2.1 Litteratursökning

Studiens litteratursökning har utförts på databaserna ProQuest, Google Scholar, ERIC (ProQuest) och DIVA. I samband med schemalagt bibliotekspass söktes relevanta artiklar och doktorsavhandlingar fram, både på svenska och engelska. Vi började med att komma fram till ord på svenska som var av betydelse för studien och översatte de sedan till engelska. Under sökningen fick vi även korrigera och leta synonymer till orden för att få fram bra och intressanta artiklar. När vi genomförde litteratursökningen använde vi oss av peer review (refereegranskade) samt education level: preschool education och early childhood education för att begränsa sökningen. Vid sökning av doktorsavhandling begränsades sökningen ytterligare genom Document type: 041 Dissertations/theses - Doctoral Dissertations. Sökorden som användes under hela litteratursökningen var bland annat: parent*, preschool*, view*, knowledge*, perception*, approach*, "young children"*, opinion*. Vid sökning av litteratur på ERIC (ProQuest) var antalet träffar till exempel:28 och sökorden var: (Parent* AND Knowledge* AND Preschool*) AND (Child* AND View*). Sökningen resulterade med att endast en artikel för oss var av relevans för studien.

I början av studien kontaktade vi lärare för att få förslag på bra och relevant litteratur. Vi fick förslag på eventuella ord vi kunde söka på i olika databaser. Några av dessa ord är: home*, preschool*, ECE* parent* och partnership*

2.2 Begreppsdefinition

Vårdnadshavare/Föräldrar- Litteraturen benämner detta som föräldrar men vi har valt att använda oss av begreppet vårdnadshavare då det inte alltid behöver vara föräldrar som är målsman till barnen. Föräldrar och vårdnadshavare har olika rättigheter, där föräldrar till exempel inte alltid behöver få ta del av all information kring barnet eller delta i möten som rör barnet. De allmänna råden för förskolan (Skolverket, 2016b) förklarar att vårdnadshavare ansvarar för barnens omvårdnad och ser till att barnens behov blir tillgodosedda.

Pedagog- I vår studie definierar vi pedagoger som ett samlingsbegrepp för personal som arbetar med barnen inom förskolan, det här begreppet inkluderar både barnskötare och förskollärare.

Omsorg- Begreppet innebär att man har omvårdnad av någon annan och ser till att andra har det bra.

Informant- Är den som svarar eller beskriver något. I det här fallet är det vårdnadshavare som svarat på våra enkäter.

2.3 Styrdokument

Enligt läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016a) ska förskola och hem samarbeta och utveckla barn till ansvarstagande individer och goda samhällsmedborgare. Föräldrar ansvarar för fostran av barnen och förskolan ska skapa möjligheter till individuell utveckling. Förskolan ska verka som ett komplement till hemmet och stötta familjen med barnens utveckling, lärande och uppfostran. Det är av stor vikt att föräld-

rarna utvecklar en känsla av tillit till förskolan och där personalen visar förståelse och inger trygghet till barnen. Enligt läroplanen för förskolan ska föräldrarna även vara delaktiga och ha möjlighet att framföra sina åsikter om förskolans verksamhet, inom de nationella målen. Det är viktigt att personalen i förskolan är tydliga med vilka förväntningar som finns på föräldrarna och ser till att deras röster blir synliga i samband med utvärderingar. Ska detta vara möjligt är det av stor vikt att föräldrar får en bra och lärorik start i förskolan så att de har möjlighet att kunna påverka hur verksamheten utformas. I läroplanen står det också om förskolechefens uppdrag och att det bland annat är att se till att föräldrar blir informerade om mål och arbetssätt och att se till att samarbetet fungerar (Skolverket, 2016a).

I konventionen om barns rättigheter (UNICEF, 2009) går det att läsa om vikten av att alltid utgå från barnen och att man som vuxen alltid ska försöka närma sig barns perspektiv oavsett om det är i en myndighet, institution eller organ. Barnen ska ha rätt till omsorg och trygghet och vårdnadshavare som bär ansvar för barnen ska följa de lagstiftningar som finns. Det är av stor vikt att institutioner erbjuder skydd och följer de normer och riktlinjer som finns för att säkerställa en bra barndom för alla barn. Som vårdnadshavare bär man ansvar för att sina barn ska få en ytterst givande barndom när det kommer till utveckling, lärande och fostran. Staten ska finnas som stöd till alla vårdnadshavare som bär ansvar för sina barn. Enligt UNICEF (2009) är det av stor vikt att det bland annat finns givande och trygga förskolor, skolor och fritidshem där barnen kan vistas medan vårdnadshavare arbetar.

Vidare finns det på Skolverkets hemsida (2011) broschyrer som ska delas ut till vårdnadshavare för att informera om förskolan. I broschyren: Förskolan är till för ditt barn står det att verksamheten är till för vårdnadshavares barn. Barnen ska ha möjlighet till att lära och utvecklas oavsett anledning till varför vårdnadshavare behöver hjälp. Därför är det viktigt att verksamheten bildar en helhet för barnen där omvårdnad, fostran och utveckling ingår. I broschyren står det även att vårdnadshavare känner sina barn bäst, vilket gör att vårdnadshavares tankar och åsikter är viktiga för att pedagogerna ska kunna tillgodose varje barns behov och de blir på så sätt också viktiga för förskolans verksamhet. För att arbetet mellan hem och förskola ska vara tilllitsfull är det av stor vikt att samverkan fungerar. Både vårdnadshavare och pedagoger ska kunna ta upp funderingar med varandra för att skapa en trygg och respektfull relation till varandra. För att allt detta ska kunna vara möjligt är det viktigt som vårdnadshavare att ha kunskap om vad förskolan står för och hur den fungerar (Skolverket, 2011).

2.4 Forskningsbakgrund

2.4.1 Vårdnadshavares fostran och syn på förskolan

Thornberg (2010) skriver om vikten av bemötande både mellan pedagog och barn, pedagog och förälder och förälder och barn. Han menar att bemötandet lägger grunden för hur man behandlar andra. Han tar därmed upp olika fostransstilar som tagits fram ur forskning som beskriver hur olika fostran kan se ut. Dessa fostransstilar är: Auktoritär, eftergiven, oinvolverad och auktoritativ fostransstil.

- Auktoritär fostransstil innebär att föräldrarna har tydliga och strikta regler och ramar som inte är diskuterbara. De har höga förväntningar på sina barn, de vill att barnen ska göra som de blivit tillsagda. Auktoritära föräldrar ser re-

spekt och vikten av att lyssna på vuxna som betydande. Inom denna fostransstil används maktutövning och straff.

- I den eftergivna fostransstilen är barnen till stor del fria att fatta egna beslut och göra vad som faller dem in. Här undviks regler, krav och maktutövning. Föräldrarna bortser från barnens aggressiva och spontana uppförande.
- Oinvolverad fostransstil innefattar föräldrar som är ointresserade och passiva i sina barns liv. Dessa föräldrar tar avstånd från föräldraskapet och ser det istället som en belastning. Det finns inga krav eller förväntningar på barnen och föräldrarna undviker till största möjliga mån det de anser vara jobbiga situationer som exempelvis gråt och tjafs.
- I auktoritativ fostransstil är föräldrarna mer medvetna om barnens känslor och åsikter och det finns en nära relation mellan barn och föräldrar. Föräldrarna förklarar och beskriver tydligt sina intentioner och känslor och är öppna för diskussioner och ifrågasättande. Barnen förväntas ha kunskaper om hur de ska agera och vara och det är viktigt för föräldrarna att barnen är delaktiga i de beslut som tas inom familjen. Förväntningar och krav på barnen finns för att de ska samarbeta och hjälpa till. Inom denna fostransstil sätts även regler upp som barnen ska följa.

Utifrån en studie som Einarsdottir (2010) gjort angående isländska föräldrars syn på förskolan, tog hon del av vad det föräldrarna ansåg var det viktigaste. Föräldrarna ansåg att trygghet, omsorg och välmående var av vikt och att detta var något som gjorde de nöjda med verksamheten. Författaren lyfter dock fram ytterligare studier gjorda i USA och Australien som visar på att Amerikanska och Australiensiska föräldrar såg utbildningsdelen av förskolan som lika viktig som den sociala och emotionella utvecklingen. De isländska föräldrarna ansåg att det var viktigt att barnen hade en trygg plats att vara på när föräldrarna jobbade. De menade att de skulle kunna lämna sina barn på förskolan även om de inte arbetade. Engdahl och Årlemalm-Hagsér (2015) skriver att förlängda vistelsetider utöver de 10-12 timmar som är bestämda av kommunen måste kommunen se över och ta ytterligare ett beslut om. Men inom ramen för de tider som kommunen bestämt kan föräldrar själva bestämma vilka tider barnen ska vistas på förskolan, menar författarna.

Einarsdottir (2010) tar upp i sin studie att för föräldrarna är förskolan en viktig plats för barn att lära sig interagera med både vuxna och barn. Det är av stor vikt att barnen lär sig relatera till andra människor och förstå hur andra relaterar sig till dem. Förskolan är en plats för demokrati. Einarsdottir skriver att glädje och goda relationer är för de flesta föräldrar något som de uppfattar som trygghet hos barnen. Föräldrarna tyckte att en av de viktigaste sakerna var att lärarna skulle vara goda och omsorgsfulla personer som tog hand om barnen under dagen och där en del även ansåg att utbildad personal var av vikt. Föräldrarna såg personalen som omsorgspersonal istället för lärare och omsorgen var viktigare än utveckling och lärande. Föräldrarna kände trygghet då personalen var välkomnande och visade att de var glada att se barnen. Författaren tar även upp att föräldrarnas största förväntning på förskolan är att stötta barns sociala utveckling. De ville att barnen skulle få möjligheter till att ha kul, lära sig samarbeta, skapa tillit och empati samt utvecklas som individer. Föräldrarna som deltog i studien lyfte aldrig fram vikten av barnens delaktighet trots att det är kopplat till förskolans riktlinjer (Einarsdottir, 2010).

2.4.2 Pedagogers breda och mångfacetterade ansvar i samverkan med vårdnadshavare

Enligt Enö (2013) har förskollärare en slags makt över föräldrar som de är medvetna om men sällan nyttjar. Med makt menar författaren att förskollärare har en högre position eftersom de sitter på mer djupgående kunskaper och på så sätt kan påverka och styra verksamheten. Utifrån en studie som Vuorinen (2010) gjort framkommer det att förskollärare ibland går ifrån sin professionella roll och att det kan bero på att de själva är föräldrar och vet hur det är att vara i föräldrarnas sits. För att föräldrarna inte ska känna sig nedvärderade skriver Enö (2013) om vikten av att använda sig av ett bra och tydligt språk som inte gör att föräldrar känner sig dumförklarade när de inte alltid förstår vissa ord. Skulle förskolepersonalen använda sin befintliga makt och använda ett avancerat språk kan det ha en negativ påverkan på relationen och den tillit som finns. Gjems (1996) menar att personer som upplever att de inte är delaktiga, som inte förstår och som inte har insyn känner sig överkörda och oviktiga. När relationen är negativ är det svårt att ha en bra, tillitsfull och respektfull relation. Ivarson Jansson (2001) skriver att pedagoger har huvudansvaret för att det ska finnas en god och givande kontakt mellan föräldrar och pedagoger och menar att det är viktigt att pedagogerna ser till varje förälders intresse samt vad de är i behov av. Vidare tar författaren upp att det finns pedagoger som inte ser vikten av att ha en god kontakt med föräldrar och att det försvårar föräldrarnas möjlighet till inflytande. Ett tecken på att pedagogen i fråga inte ser vikten med att ha en god kontakt med föräldrar är att hen är osäker på sin roll. Det finns även de pedagoger som anser att föräldrar och barn är för involverade och styrande i det som sker i verksamheten och det i sig påverkar pedagogens sätt att se på föräldrars inflytande.

Sheridan, Pramling Samuelsson och Johansson (2010) skriver att barn har rätt till att skapa kunskaper både nu och i framtiden i form av förståelse, fakta och färdigheter. De anser att dessa kunskaper ska rymmas i strävansmålen för förskolan om vad barnen räknas med att utveckla ett kunnande om. Förskolor där lärare arbetar medvetet med att utveckla kunskaper och välmående både hos barn och föräldrar kopplat till förskolans läroplansmål kännetecknar en hög kvalité. Pedagogerna arbetar med att utveckla verksamheten och utgår från ett barnperspektiv för att på bästa sätt gynna barns lärande och skapa en god och givande samverkan med föräldrarna. Författarna tar även upp att forskning visar på att det tog cirka 10 år innan pedagoger började förstå läroplanen och vad den tillför. De anser att ämnet barns lärande och utveckling är ett välstuderat ämne, men vilken roll förskolan spelar i barns lärande finns det inte lika mycket forskning om. Några av de viktigaste kvalitetsaspekterna i förskolan är lärarnas kompetens, tydliga mål och en bra samverkan med hemmet. Några andra faktorer som också påverkar verksamhetens kvalité är antalet barn i barngrupp, personaltäthet och hur miljön är utformad.

En studie som gjorts av Ivarson Jansson (2001) där barns utveckling i relation till deras mödrars arbetsförhållanden, visar på en viss skillnad mellan föräldrar och pedagogers uppfattningar om förskolan. Personalen på förskolan lägger vikten på planering, miljö och grupptänkande, medan föräldrarna lägger vikten på omsorgen. Pramling Samuelsson och Tallberg Broman (2013) tar upp att det är viktigt att ha i åtanke att barns lärande inte sker helt på egen hand utan att man måste ha kompetens och potential till att se och bidra till barns lärande. Författarna skriver även att man som pedagog måste ha förståelse för att lärande inte sker vid alla möten mellan vuxna och barn utan man måste vara närvarande och ha kompetens. Vidare lyfter Ivarsson Jansson (2001) fram begreppet komplement. Begreppet kan ses ur två perspektiv, det

ena ur ett grupperspektiv där barnen på förskolan lär sig tillsammans med andra. Det andra perspektivet är ett individperspektiv där barnens egna erfarenheter ligger till grund. Författaren menar trots att det finns skillnader mellan begreppet komplement till hemmet hamnar de båda fortfarande inom ramen för de riktlinjer som finns.

2.4.3 Samverkans betydelse

Ivarsson Jansson (2001) skriver att det samarbete som finns mellan personal och föräldrar är av stor vikt för att förskolan ska fungera som ett komplement. Tidigare har det inte varit fallet utan förr skulle föräldrarna anpassa sig till de regler som fanns på förskolan. Det samarbetet som finns mellan pedagoger och föräldrar ger rum för föräldrarna att få ökat inflytande och delaktighet i förskolans verksamhet. Från och med att barn skrivs in i förskolan ska ett givande samarbete påbörjas. En samverkan som fungerar är betydelsefull och relationen mellan pedagog och förälder skapas vid den dagliga kontakten. Hämtning och lämning, samtal, möten och inskolning är olika samverkansformer som erbjuds på förskolan. Som komplement till den dagliga kontakten erbjuds möten i form av utvecklingssamtal där pedagoger kan mer djupgående informera och involvera föräldrar om verksamheten samt barnens framsteg. Vidare skriver Ivarsson Jansson (2001) om vikten att ha föräldramöten i förskolan. Författaren menar att föräldramöte är ett tillfälle att utbyta information och föra diskussioner.

Att ha en god kontakt med föräldrar är viktigt för att skapa en givande samverkan skriver psykologen Jensen och filosofie doktorn Jensen (2008). Det är en förutsättning för att barnen ska få goda möjligheter till ett utbyte i förskolan som är kvalitativt. Författaren Gerland och specialpedagogen Aspeflo (2015) menar på att oavsett om saker är svåra att ta upp och att föräldrar är olika, är det viktigt att man hittar ett sätt som fungerar för alla vårdnadshavare. Även Vuorinen (2010) lyfter fram att pedagoger måste arbeta fram varierande tillvägagångssätt för att kunna nå fram till alla föräldrar inom förskolan. Vidare lyfter författaren fram vikten av att arbeta tillsammans med föräldrarna och att ta gemensamma beslut. Hon skriver även att kommunikation är en betydande del i samarbetet.

Jensen och Jensen (2008) menar att vid föräldrasamverkan läggs stor vikt på att delge och informera om saker som berör hemmet och förskolan, det vill säga barnens olika världar. Under dessa samverkans situationer är det viktigt att ha kunskap om vilken information som är av vikt att lyfta fram och delge. Författaren lyfter fram att föräldrar anser att det är viktigt att pedagoger delger saker som påverkar barnen och dess välmående. Den information som föräldrar kan få är exempelvis om något speciellt hänt under dagen, det vill säga om barnen hamnat i en konflikt, håller på att bli sjuk eller varit ledsen. Genom en god samverkan får föräldrarna möjlighet till att påverka det som dagligen sker i förskolans verksamhet skriver Pramling Samuelsson och Sheridan (2006). Genom att delge föräldrarna om planering och utvärdering ökar deras insyn och påverkansmöjligheter i förskolan. Det är även av stor vikt att föräldrarna ges chansen att själva vara med och utvärdera verksamheten. Föräldrarnas tankar och åsikter är viktiga vilket gör att det är betydande att pedagoger tar vara på vad föräldrarna har att berätta för att kunna driva verksamheten framåt och utveckla den. Författarna lyfter fram den dagliga kontakten som en betydande del i förskolan då den ger pedagoger och föräldrar möjlighet att utbyta väsentlig information. Utifrån den dagliga kontakten kan en känsla av tillit, respekt och trygghet skapas.

Forskning visar att interaktion, samverkan, inflytande och kommunikation är centrala delar i hur hög kvalitet en förskola har (Sheridan, Pramling Samuelsson & Johansson, 2010). Studier som gjorts internationellt visar på att omsorg och respekt mellan alla som visats inom förskolan är viktiga delar i kvalitetsarbetet. Det är viktigt att föräldrar och pedagoger samverkar om saker som är viktiga för barnen. Vidare skriver författarna att verksamhetens kvalitet har påverkan på relationen mellan pedagoger och föräldrar. Tallberg Broman (2013) tar upp att genom ny teknik har nya möjligheter till kommunikation och samverkan bidragit till att lättare nå ut till alla föräldrar och göra dem delaktiga i förskolans verksamhet. Bloggar, hemsidor på nätet och mailkonversationer är exempel på nya samverkansformer som kompletterar förskolans utvecklingssamtal och föräldramöten.

En anledning till att föräldrar ibland uppfattas som ointresserade menar Sheridan, Pramling Samuelsson och Johansson (2010) egentligen kan handla om utbudet av samverkansformer. Författarna menar, för att ha möjlighet att inverka på förskolans verksamhet krävs kunskap och insyn i innehåll och mål om verksamheten. I en internationell studie som gjorts framkommer det att en gemensam tillit och delad kunskap krävs för att föräldrar ska kunna ha en bra relation till pedagogerna. Något som fattas i svenska förskolors samverkan (Sheridan, Pramling Samuelsson & Johansson, 2010). Författarna anser att barnens två världar det vill säga förskolan och hemmet är något som personal och föräldrar har dålig insyn i. De menar att det personalen och föräldrar vet bygger på egna gissningar. Trots den dåliga insynen i barnens två världar visar studien att föräldrar i Sverige är nöjda med förskolorna. Föräldrarna menar bland annat att barnen lär sig utveckla den sociala och kommunikativa kompetensen i förskolan och föräldrarna lägger stor vikt på barnens trivsel.

Ivarson Jansson (2001) har i sin doktorsavhandling studerat om, vad och på vilket sätt verksamheten kompletterar hemmet och hur förhållandet mellan förskola och hem ser ut. Enligt författaren är både personal på förskolor och föräldrar som deltar i studien eniga om att förskolans främsta uppgift är att främja barns sociala färdigheter. Det framkommer också att föräldrarna inte har några direkta förväntningar på förskolans verksamhet vad gäller lärande, även om de talar om och lägger vikt på barnens sociala utveckling. Föräldrarna menar istället att personalen på förskolan ska ersätta föräldrarna och hjälpa dem i bristen på tid med barnen. Innebörden, tillvägagångssätten och uppfattningen för hur förskolan egentligen är eller borde vara utgör inga centrala delar för föräldrar i studien. Att förskolan hjälper till och stöttar familjer uppfattades av föräldrarna som ett komplement till hemmet.

Tallberg Broman (2013) lyfter fram att föräldrars inflytande och involvering i förskolans verksamhet har ökat. Detta kan bero på att pedagoger lägger större vikt kring att lyssna och ta del av det föräldrarna har att säga, antingen genom den dagliga kontakten eller genom undersökningar såsom enkäter. Författaren menar att föräldrar som känner att pedagoger varken lyssnar, tar åt sig kritik och viktig information oftast är de som gör anmälningar till skolinspektionen. Vidare skriver Tallberg Broman (2013) att antalet anmälningar har ökat de senaste åren och att föräldrar är de som utgör största delen av de som gör anmälningar. I en studie som gjorts av Sheridan, Pramling Samuelsson och Johansson (2010) där föräldrar fått svara på en enkät om hur en bra förskola är framkommer det att det finns både likheter och skillnader mellan personal och föräldrars svar, till exempel ser personalen lärande kring matematik och språk överlag som något positivt och en stor del föräldrar håller med. Men runt hälften av föräldrarna ställer sig också frågande till att lärandet ska genomsyra verksam-

heten och menar istället att lärandet kommer in automatisk och att det hinns med senare. De anser att den viktigaste delen är den sociala utvecklingen.

När människor inte delar samma syn på saker kan det hända att konflikter uppstår skriver pedagogen Faldalen (2010). Författaren menar att konflikter kan vara följden av ett maktspel där en av parterna utövar och påvisar sin makt. När sådana situationer uppstår är det av stor vikt att arbeta fram en lösning där alla parter kan kompromissa, lyssna och kommunicera med varandra. Vidare tar författaren upp att konflikter som uppstår är mål som har krockat och menar att de mål som människor vill uppnå är till största delen något bra och gynnande. För att göra det är det viktigt att lära sig kunna analysera, kompromissa och arbeta fram en fungerande lösning på konflikten. Filosofie doktorerna Elvin-Nowak och Thomsson (2010) skriver om härskartekniker och att det är något som sker då en människa har en slags makt över en eller flera personer. De som använder sig av denna teknik vill till största möjliga mån visa och bevara en stark bild av sig själv. När människor gör detta tar de ifrån eller förstör andra människors möjlighet att få visa att de gjort något bra och det gör att det uppstår konflikter. Psykologen Jensen och filosofie doktorn Jensen (2008) skriver att bara för att föräldrarna fått ökat inflytande i förskolan ska det inte betyda att pedagogerna enbart ska samarbeta med dem för att föräldrarna har rätt till det. Författarna lyfter fram att mellan pedagoger och föräldrar finns det en slags maktbalans. Den som har övertaget om denna makt menar Jensen och Jensen (2008) bär ansvaret för hur relationens kvalitet ser ut. Pedagoger bär det största ansvaret och har delvis övervägande mer makt än föräldrarna även om föräldrarna också har det. Det är viktigt att föräldrarna inte överanvänder sin makt då det ställer krav på relationen och samverkan i förskolan. Pedagoger arbetar för god kvalitet och de anser att det är viktigt för att skapa goda relationer. För att en givande samverkan ska ske med föräldrar ska pedagoger och föräldrar arbeta mot en mötespunkt där de kommer överens om vem som bär ansvar för vad och hur saker och ting kan kompletteras för att gynna barnen. När föräldrar anser att de inte får den information de är i behov av samt vill få, får de en känsla av att det viktiga samarbetet inte fungerar. Känner föräldrarna även att pedagogerna inte lyssnar och tar till sig det de har att delge blir relationen lidande. Ivarson Jansson (2001) menar att det finns många föräldrar som inte lägger någon större vikt vid att ha en god kontakt med pedagogerna utan nöjer sig med en mer ytlig relation. Det här leder oftast till svårigheter i att få ett givande och fungerande samarbete i förskolan.

2.4.4 Synen på omsorg

Löfdahl och Folke-Fichtelius (2014) skriver att begreppet omsorg kan ses ur två perspektiv, det ena är att ta hand om andra genom det fysiska att tvätta och mata, det andra perspektivet är att bry sig om andras välmående det vill säga det själsliga. Författarna lyfter fram begreppet Educare som ett viktigt begrepp inom förskolan att förhålla sig till. Educare innefattar omsorg och pedagogik och dessa två ska gå hand i hand i det som sker i verksamheten. I studien som Löfdahl och Folke-Fichtelius utförde framkom det att den dokumentation som finns på förskolorna inte alltid är det viktigaste för föräldrarna då de hellre vill veta om omsorgen. Men de förskolechefer som deltog i studien menar istället att omsorgen är en sådan självklar del i verksamheten att den inte är i behov av att nämnas. Omsorg är inte något som syns i förskolans dokumentationer eftersom det endast lyfts fram i kommunikation. Samtidigt menar de att det finns svårigheter att hitta en balans mellan pedagogik och ansvar i förhållande till omsorg. Vuorinen (2010) tar upp att omsorgen och fostran är en del i

förskolläraryrollen men menar på att det endast är en liten del i arbetet. Liksom Vuorinen lyfter Ekström (2007) fram skillnader i synen på pedagogers roll kopplat till kultur och samhälle. Han menar på att pedagogernas roll även ser olika ut i olika länder. Det finns de föräldrar som ser att pedagogerna ska ansvara för enbart barnens lärande och utveckling och de föräldrar som främst ser ett formellt lärande som delvis också innefattar omsorg.

2.4.5 Att förstå förskolan

Förskolans främsta mål är att främja lärande i termer av att barn ska skapa förståelse för sin omvärld (Sheridan, Pramling Samuelsson & Johansson, 2010, s.11).

Under en längre tid har meningen med förskolan varit att ge föräldrar som arbetar och studerar möjlighet att kombinera yrkesliv tillsammans med att vara förälder. Samtidigt ska förskolan ge alla barn samma förutsättningar och en bra uppväxt (Markström, 2007). Vidare nämner hon en studie som har utförts om hur en bra förskola är och vad föräldrar anser att förskolan innefattar. Författaren tar bland annat upp att de tillfrågade föräldrarna menar att förskolan ska bidra med information och kunskap kring barns utveckling. Men det finns även föräldrar som tycker att personans största uppgift är att passa barn, framförallt de minsta. Eftersom förskolan är frivillig och föräldrar måste arbeta, visar resultatet av Markströms (2007) studie att förskolan tas för givet. Det författaren även kom fram till är att förskolan som institution är komplex liksom barns betydelse. Markström skriver också att ur en politisk synvinkel ses förskolan som en lösning till barnpassning när föräldrarna förvärvsarbetar och detta gör att förskolan blir en fråga för samhället, föräldrar och barn. Förskolan ses som viktig för att barn ska få den utveckling och lärande de är i behov av och förbereda inför framtiden.

I dagens samhälle är förskolan för det mesta en självklarhet för barn i åldrarna 1-5 år. Förskolan är behövlig och en självklar del i familjens vardag samtidigt som den bidrar till barns utveckling och lärande (Johansson och Sandberg, 2012). De skriver även att förskollärare arbetar utifrån tydliga mål och riktlinjer och ser läroprocesserna som viktiga, inte enbart den sociala kontexten.

Ekström (2007) skriver att förskolan förändrades och utvecklades under 70-talet, från att enbart handla om omsorg till att både omsorg och lärande bildar en helhet. Under 2000-talet menar Pramling Samuelsson och Tallberg Broman (2013) att det har lagts ännu större vikt på lärande och förskolan har placerats under Skollagen, Skolverket och Utbildningsdepartementet. Detta har haft en stor betydelse för förskolan och den ses idag som det första steget i utbildningssystemet. Satsningar på förskolan har lönat sig och är ekonomiskt vinnande för samhället. Genom att en större vikt har lagts på förskolan med bland annat utbildade lärare, har kvaliteten ökat och barns framtida studieresultat förbättras. Pramling Samuelsson och Tallberg Broman (2013) skriver att Sverige är unikt eftersom vår förskola innefattar alla barn, för en mindre kostnad. Den innefattar även en läroplan med riktlinjer, utbildade lärare och en syn där vi värderar förskolans kvalitet och inte barnen.

3 Teoretiskt perspektiv

I detta kapitel presenterar vi vårt valda teoretiska perspektiv, vilket är det systemteoretiska perspektivet. Detta perspektiv ligger som utgångspunkt för tolkningen av avsnitten resultat och diskussion.

3.1 Systemteoretiskt perspektiv

Perspektivet utgår från människors relationer och där relationerna kan delas in i olika system. Dessa olika system kan vara förskolan, familjen, förskoleavdelningar och samhället. Med samhället menas, hur vi alla är beroende av andra, till exempel att arbetsplatser påverkar andra arbetsplatser. För att vårdnadshavare ska kunna arbeta behöver mötet med systemet förskolan fungera. Systemen har olika roller, regler, gränser och är olika konstruerade. När olika system möts bildas nya system och detta sker exempelvis mellan förskola och hem. Mänskliga svårigheter är en del i systemteorin, de uppstår när två eller fler individer möts och samspelar. De mänskliga svårigheterna handlar om hur vi som människor beter oss, bemöter och interagerar med andra människor. Ett exempel i svårigheten kan vara när en vårdnadshavare och en pedagog har skilda åsikter och svårt att mötas och en konflikt uppstår.

De olika systemen är uppbyggda av delar där det ena påverkar det andra och det i sig bildar en helhet. Gjems (1996) menar att det finns inre och yttre styrningar som påverkar varandra. Den inre innebär hur människor inom olika system interagerar och det yttre innebär att, system och omgivning anpassar sig till varandra. Andersson (2004b) skriver att det systemteoretiska perspektivet måste ses ur ett större sammanhang där olika faktorer är avgörande för hur situationer uppfattas av de personer som möts inom de olika systemen.

Andersson (2004a) tar upp att inom denna teori finns det olika regler som styr kommunikationen och informationsutbytet mellan olika system, dessa regler kan vara framförda eller osagda. I de olika systemen finns det tydligt fastställda maktindelningar där tur och ordning följs. Maktindelningarna bestäms av hierarkier i samhället där det är situationsbundet om vem som har övertaget och fattar avgörande beslut. Mindre system förekommer och uppstår många gånger inom de stora systemen. Systemen har olika slags ramar som styr kommunikationen mellan de olika systemen och vår omvärld. Hur bra de olika systemen samspelar med varandra är avgörande för hur tillgänglig man som person är i mötet med de andra systemen. Roller, relationer och aktiviteter är betydande delar inom systemen och där alla människor ingår i dessa delar på ett eller annat sätt och där alla har en relation till varandra. Ett sådant exempel kan vara föräldrar och barn eller lära ut och lära in. Systemen i samhället bygger på relationer och märker människorna i ett system exempelvis pedagogerna i förskolan att ett barn far illa i hemmet kan detta system agera som en slags trygghetszon för att skapa en jämvikt i systemen. Gjems (1996) skriver om vikten av relationer, där alla relationer ser olika ut. Författaren menar även att relationer bygger på kompetens och att de kan vara både givande och påfrestande och påverka berörda personer inom systemen. I en relation där insyn och inflytande finns menar Gjems att det skapas en positiv stämning och trivsel, vilket i sin tur skapar goda kontakter mellan olika människor och system.

Andersson (2004a) tar upp det systemteoretiska perspektivet ur en problematisk synvinkel där samspel, relationer och kommunikation ligger till grund för eventuella

problem. Författaren menar att de problem som kan uppstå sker genom sociala faktorer och i samspel med andra system och lägger därmed skulden på mötet mellan systemen istället för individen. Gjems (1996) skriver att man måste ha ett helhetsperspektiv inom systemteorin och se vilka påverkansfaktorer som ligger till grund för eventuella problem.

Det teoretiska perspektivet kommer senare att användas i resultatkapitlet där perspektivet blir ett verktyg för att försöka förstå den insamlade datan. Vikten av relationer, samarbete och möten mellan människor och system i det systemteoretiska perspektivet kommer att betonas i resultatkapitlet.

4 Metod

I detta kapitel presenteras vår metod för datainsamling och databearbetning i avsnitten metodval, urval och genomförande och databearbetningsmetod. Här redovisar vi även hur vi förhåller oss till forskningsetiska principer, i avsnittet forskningsetik.

4.1 Metodval

Eftersom syftet med studien är att fördjupa kunskapen om vårdnadshavares syn på förskolans verksamhet och uppdrag valdes en kvalitativ forskningsdesign som metod. Enligt Bryman (2011) innebär det att man inte ser insamlad data som siffror och statistik utan att man tolkar det insamlade resultatet och beskriver det med ord.

En kvalitativ forskningsdesign i form av enkäter valdes för att få tillförlitliga svar av vårdnadshavare till förskolebarn i förhållande till det valda ämnet (se bilaga 2). Eftersom ämnet kan uppfattas som känsligt gav enkäterna informanterna möjlighet att bearbeta frågorna i egen takt och de hade genom detta tillvägagångssätt också möjlighet att vara helt anonyma. Eftersom ämnet kan uppfattas som känsligt genom att det tar upp vilka kunskaper vårdnadshavare besitter, hade intervjuer riskerat att vårdnadshavare känt sig dömda. Under utformningen av enkäter var vi medvetna om att svaren på frågorna kunde komma att vara oärliga och icke utförligt besvarade. Vi var även insatta i att vi inte kunde styra vilka som besvarat frågorna fullt ut och att vi inte heller har möjlighet att samla tilläggsinformation (Bryman, 2011).

Enkäten innehåller både öppna och slutna frågor för att både ge utrymme till reflektion men också tydliga svar. Enligt Bryman (2011) blir enkäten inte lika svår att ta sig igenom om vi varierar mellan olika frågor, på så sätt menar han även att möjligheten att fler informanter svarar på enkäterna ökar. Utformningen av frågor till enkäten skedde utifrån det som ansågs vara relevant för att få ett givande och brett svar i förhållande till det valda syftet. Efter samråd med förskollärare och förskolechefer från olika förskolor lades det till frågor som de tyckte var viktiga att få besvarade kopplat till vårt ämne.

4.2 Urval och genomförande

För att kunna arbeta fram ett brett och varierande resultat om vårdnadshavares syn på förskolans verksamhet och uppdrag, lämnades enkäter ut till 230 vårdnadshavare på olika förskolor, i olika kommuner och sektorsområden. Urvalet av vårdnadshavare skedde både genom kontakter men det fanns även ett medvetet val utifrån vart förskolorna var belägna. Att många vårdnadshavare tilldelades enkäterna var bland annat för att öka känslan av anonymitet bland informanterna och för att få ett brett underlag. Då vi lämnade ut enkäterna var vi medvetna om att bortfallet kunde bli stort och blev därför anledningen till att så pass många enkäter delades ut. Enkäterna utformades och tilldelades vårdnadshavare då det var deras syn på förskolans verksamhet och uppdrag som skulle undersökas.

I samband med att enkäterna formades, formulerades även ett missivbrev (bilaga 1) att lämna ut till vårdnadshavare för att ge de en inblick i undersökningen samt för att upplysa dem om att vi förhåller oss till forskningsetiska regler. Brevet innehöll även information om författarna och varför undersökningen skulle utföras. Innan utläm-

andet av enkäterna kontaktades respektive förskola för godkännande av deltagandet i undersökningen, missivbrev och enkäter.

I samband med att enkäterna delades ut i pappersform, åkte vi runt till de olika förskolorna och satte upp en enkät på varje enskilt barns hylla för att vårdnadshavare tydligt skulle se dem. Detta gjordes även av andra anledningar, bland annat ansåg vi att ett svar per barn ansågs tillräckligt, alla barn kanske inte har två vårdnadshavare samt är det mer miljövänligt att använda ett papper istället för två. Efter att enkäterna var utlämnade hade vårdnadshavare cirka 11 dagar på sig att svara och lämna in enkäten. Att enkäten gjordes i pappersform var av den anledningen att många förskollärare och förskolechefer upplever att möjligheten att få svar på enkäter är större om det sker på papper än över internet.

När resultatet samlades in visade det sig att det var ett stort bortfall på svar där endast 19 hade svarat av 230 stycken utlämnade enkäter. Personal som vi tog kontakt med på vardera förskolan vid insamling av enkäterna sa att vårdnadshavare var trötta på enkäter, det fanns de som språkligt inte förstod enkäterna och det var påsklov under veckan enkäterna var utlämnade. Detta gjorde att många missat enkäterna eftersom de inte varit på förskolan. På grund av bristande material för att få ett givande resultat vände vi oss till sociala medier där vi formade om pappersenkäterna till onlinenkäter. Vi lämnade sedan ut dessa via våra privata Facebook sidor och i en föräldragrupp där de har barn i förskoleåldern. Detta genererade 13 svar och vi hade nu fått ihop 32 svar totalt.

4.3 Databearbetningsmetod

Det datamaterial som vi fått fram genom insamlade enkäter har organiserats i Excel. I Excel har vi kodat svaren, kodningen är ett sätt att förstå och bryta ner datan för att hitta det centrala i respondenternas svar. Sedan har datan, närmare bestämt informationen som vi har fått fram genom enkäter sorterats in i olika kategorier för att tydligt se vilka som representerar samma syn på förskolans verksamhet och uppdrag och vilka som står ut. Kodningen har skett utifrån Yin (2011) som menar att bearbetning av resultat genom kodning gör att vi kan få en bättre och djupare förståelse för vad det är vi fått fram ur vårt datamaterial. Kodningen innebär en dekontextualisering där data lyfts upp till en mer abstrakt nivå. I tolkningsfasen rekontextualiseras kategorierna för att förstås i den verklighet de är insamlade i.

När vi började kodningen skrev vi in alla frågor och svar i Excel. Vi staplade upp dem i kolumner där varje vårdnadshavares besvarade enkät fick ett nummer. Efter det infogade vi en ny kolumn som döptes till initial kod 1. Initial kod är första steget i kodningen där text bryts ner till ett samlingsbegrepp som är centralt för varje svar. Här bearbetade vi utsagorna svar för svar och bröt ner svaret så att det mest centrala lyftes fram. Behövdes svaret kodas ytterligare skapades även en initial kod 2. Redan vid de initiala koderna kunde vi se likheter och skillnader i svaren genom att mera fylliga mönster framkom. Efter att de initiala koderna var framtagna bröt vi ner koderna ytterligare ett steg och skapade kolumn 3, vars namn är sekundär kod. Efter att den sekundära koden gjorts trattade vi ner svaren ännu en gång och detta gjorde vi för att få fram kategorier med mönster av likheter och skillnader som vi sedan kunde använda och tolka utifrån i tolkningsavsnittet. För att se mönstret färgade vi koderna för att ge en tydligare bild av vilka kunskaper vårdnadshavare har och hur de ser på förskolans verksamhet och uppdrag. Efter att mönster framkommit satte vi in dessa i

kategorierna. Kategorierna utgör det centrala i vilka kunskaper vårdnadshavarna har om förskolans verksamhet och uppdrag. Datan genererade fyra huvudkategorier och tre underkategorier, vilket namngavs för att avspegla deras respektive kärna. Kategorierna kom senare att dela upp studiens resultat.

Genom att hålla sorteringsproceduren samlad i Excel kunde vi vid kodning och kategorisering hela tiden hålla kontakt med de för tillfället aktuella enkätsvaren. Vi kunde på så sätt också möjliggöra en träffsäker hantering av enkätsvaren och hålla studien reliabel. I presentationen av resultatet har vi dock släppt taget om informanterna och koncentrerat oss på vårdnadshavarens synsätt på förskolans verksamhet och vilka kunskaper de har om förskolans uppdrag, eftersom detta är studiens syfte. Även om vi ser en viss överlappning av kategorier har vi valt inte gått vidare med att knyta ihop dessa med varandra.

Nedan ger vi ett exempel på hur det såg ut när vi delat in svaren i initiala koder, sekundära koder och kategorikoder. Exemplet som visas nedan bygger på tre svar på en fråga av elva (Tabell 1).

Tabell 1. Initiala och sekundära koder och kategorier av enkätsvar. Några svar innehåller flera utsagor som kodats och kategoriserats separat. Detta exempel bygger på frågan: Vad är det viktigaste för dig i ditt barns förskola?

Enkät nr	Svar:	Initialkod 1	Initialkod 2	Sekundär kod	Kategorikod 1
6	Trygghet, tillit, omsorg.	Föräldrar litar på att förskolan tar ansvar		Föräldrars tillit.	Grundläggande kunskaper
2	Vårdnadshavarkontakt, trygghet, tillit, omsorg och lärande.	Gemensamt ansvar.		Gemensamt ansvar.	God förskolepedagogisk insyn
5	Vårdnadshavarkontakt, trygghet, tillit, omsorg, lärande. Alla är viktiga delar för att skapa en god föräldrakontakt. Det leder till en bra omsorg. Lärandet är viktigt för att barnen ska få stimulans.	Föräldrakontakt är nödvändig.	Lärandet är viktigt.	Förskolepedagogisk grundsyn.	Kritiskt förhållningssätt

Resultatet kom efter kategoriseringen att tolkas utifrån det systemteoretiska perspektivet. Med det systemteoretiska perspektivet som utgångspunkt kan vi ta del av ämnet ur olika synvinklar och komma fram till tänkbara svar.

4.4 Forskningsetik

I denna studie har vi utgått från de forskningsetiska regler God forskningssed som Vetenskapsrådet (2011) föreskriver.

I samband med utlämnandet av enkäterna bifogades ett missivbrev (bilaga 1) för att upplysa om vad deltagandet innebär. Alla vårdnadshavare och chefer fick ta del av brevet. I brevet informerades det om studiens syfte, vilka vi som studenter var samt de etiska regler som vi förhöll oss till. Till exempel att deltagandet är frivilligt och att namn och förskola kommer vara fullständigt anonymt. Brevet var signerat med namn, ort och datum samt kontaktuppgifter till oss studenter och handledare. Det stod också vart och hur enkäterna kunde lämnas in samt önskat datum för svar. Missivbrevet skickades även ut i samband med online enkäten. Vi informerade att enkäterna kommer att kasseras efter sammanställning och att studien kommer att publiceras på Diva.

5 Resultat

Detta kapitel behandlar studiens resultat. Kapitlet är indelat i tre underrubriker: empiri, tolkning och sammanfattning.

5.1 Empiri

I avsnittet empiri presenteras de kategorier som genererats av data under bearbetningen i Excel. Kategorierna sorterar de tydligaste synsätten och kunskaperna som vårdnadshavare har. Dessa kategorier är verklighetsförankring, kunskaper, kritiskt förhållningssätt och barnpassning. Kategorin kunskaper har tre underkategorier: god förskolepedagogisk insyn, grundläggande kunskaper och förskolepedagogiska kunskaper. Tolkningsavsnittet i detta kapitel innefattar hur data kan förstås och förklaras utifrån vårt valda teoretiskt perspektiv och sammanfattningen innebär en kortfattad presentation av resultatet.

5.1.1 Verklighetsförankring

Centralt för denna kategori är en realistisk syn på förskolan och vad den står för hos vårdnadshavare. Trygghet och tillit till pedagogerna är en betydande del i förskolans verksamhet, men även synen på den dagliga kontakten och informationsutbytet är viktigt för att nå denna trygghet. I ett helhetsperspektiv ska barnens välmående, lärande och behov genomsyra verksamheten. En informant lyfte fram att:

Trygghet är nummer ett, finns inte det spelar ingen läroplan i världen någon roll. Förskolan står för lärande, bemötande och samarbete.

Vidare är grundläggande kunskaper kring förskolans verksamhet kännetecknande för kategorin. Samtidigt som en varierad förståelse för förskolan och dess uppdrag finns, finns också en varierad möjlighet till att påverka verksamheten. Typiskt för kategorin är vårdnadshavare som har en kännedom om förskolans läroplan och insikt i att förskolan står för lärande och utveckling. En informant skrev:

Förskolan ska hjälpa barnen att utvecklas och lärandet ska utgå från barns intresse.

Informanter som representerar denna kategori har svarat att de både är nöjda och missnöjda med förskolan och ser brister och utvecklingsområden med förskolan och dess uppdrag. En informant har skrivit att:

Förskolan är dålig, det saknas bra kommunikation med pedagogerna och en stimulerande miljö.

Dock menar en annan informant att:

Förskolan är jättebra, men utemiljön måste bli bättre.

5.1.2 Kunskaper

Utsagor från deltagande vårdnadshavare vittnar om att deras kunskaper om förskolans verksamhet och uppdrag varierar, även uppfattningen om vad som är viktiga kunskaper finns det en viss variation kring. Därför bildas här tre underkategorier, God förskolepedagogisk grundsyn, Grundläggande kunskaper och Förskolepedagogiska kunskaper.

God förskolepedagogisk insyn

Kärnan i denna underkategori är djupgående kunskaper hos vårdnadshavare om förskolans verksamhet och uppdrag. Förskolan är en viktig del i barns utveckling och lärande, där förskolan ska anpassas efter varje enskilt barn och där barnens behov och förutsättningar går först. Barnen ska ha möjlighet att stimuleras och verksamheten ska vara kul. En informant lyfte fram att:

Förskolan står för att skapa en trygg barngrupp där barnen kommer till sin rätt. Där alla känner att de blir sedda, får sina behov tillfredsställda och intressen stimuleras och utmanas. En plats där de känner social gemenskap.

Det finns goda möjligheter att påverka verksamheten och pedagogerna på barnens förskola uppfattas som intresserade av allt som rör barnen. Förskolan och hemmet ska samarbeta och båda sidor har ett gemensamt ansvar för barnens bästa, både vad gäller utveckling och lärande men också möjligheten att barnet ska fostras till en bra samhällsmedborgare. Informanterna har på så sätt en god insyn i förskolans verksamhet och en god relation till pedagogerna. Detta kan vi se genom att en informant svarade:

Pedagogerna är alltid tillmötesgående och vill ha kontakt, informera och berätta.

Informanten menar även att denna goda kontakt sker genom:

All dokumentation som sätts upp, den dagliga kontakten med lärarna, föräldramöten och utvecklingssamtal.

Genom den goda insynen kan informanterna även se brister och utvecklingsområden vad gäller förskolans verksamhet och uppdrag. Det finns även en förståelse för att ingen förskola är perfekt och att alla har något att arbeta med.

Grundläggande kunskaper

Barns utveckling och lärande är en liten del av vad vårdnadshavare anser vara viktigt. Det finns delade meningar kring vad som utgör kärnan i denna underkategori. Barnens välmående, trygghet och tillit, men även kunskaper kring utveckling är för vissa en viktig del. En informant har skrivit att förskolan står för:

Pedagogik, trygghet, lärande, tillit och att se varje barn. Men också att förskolan har ansvar över barnen, är anpassningsbara och låter barnen ha bestämmande rätt under kontrollerade former.

Lärandet sker i form av lek och det lärandet som sker ska förbereda inför framtiden. Några informanter menar att förskola och hem ska arbeta ihop och betonar vikten av information kring det som rör barnen. Till exempel vill en del vårdnadshavare att barnen ska komma först i samverkan med hemmet, medan andra varken är intresserade av att kunna påverka eller lägger någon större vikt vid att ha insyn i verksamheten. En informant skrev att:

Jag vill veta vad som hänt under dagen, hur barnet har varit, om den har ätit/ sovit bra.

Medan en annan informant skrev:

Vill inte veta något speciellt.

En realistisk bild av förskolan finns, där brister och utvecklingsområden påtalas, exempelvis dålig kommunikation, brist på tillitsfulla relationer och dåliga påverkansmöjligheter.

Förskolepedagogiska kunskaper

Kärnan i denna underkategori är vårdnadshavare som har grundläggande kunskaper om vad förskolan står för och vad som ingår i dess uppdrag. Alltså kunskaper om och en någorlunda god insyn i förskolans verksamhet och uppdrag, men inte i samma utsträckning som vad underkategorin god förskolepedagogisk insyn innebär. Förskolan har ett utbildningsansvar, där barnens lärande ska bilda en helhet. Informanterna vill ha information om barnens välmående och/eller utveckling och det är viktigt att det finns en tillit till pedagogerna och möjlighet till att påverka verksamheten. Inom denna underkategori finns en avsaknad av en god och givande samverkan där endast en ytlig kontakt till pedagogerna finns. En informant uttryckte sig följande:

Förskolan står för några som har omsorg och har ett utbildningsansvar när föräldrar jobbar. Men tydlighet saknas och utveckling ska tas upp vid samverkan.

Vidare skrev också informanten på frågan om den har en bra kontakt med pedagogerna att:

Oftast, när det är vikarier är det svårt. Då skulle jag vilja ha en ordinarie som tog emot på morgonen.

5.1.3 Kritiskt förhållningsätt

Centralt för vårdnadshavare inom denna kategori är här ett kritiskt förhållningsätt kombinerat med en förståelse för förskolans verksamhet och uppdrag. En informant skrev att förskolan är:

En plats för utveckling och lärande. Första starten för att kunna förstå och bli en del i vårt samhälle.

Vidare skrev informanten att hen:

Vet för lite om förskolans uppdrag. Önskar jag kunde få mer information och kunskap kring detta.

Kunskaper om förskolans uppdrag och verksamhet finns men en del menar att de saknar detta.

Det finns i denna kategori ett ifrågasättande synsätt hos vårdnadshavare där både grundläggande kunskaper och ett realistiskt synsätt förekommer, men där även brister och utvecklingsområden i verksamheten lyfts fram. Denna kategori står också för dåliga möjligheter till insyn och påverkan och uppfattningen att kommunikation och information är bristfällig. Detta påverkar uppfattningen om förskolans verksamhet. En informant har skrivit att den vill ha:

Mer info om vad mitt barn gör på dagarna. Vad hen tycker om att göra, hur hen är mot andra barn. Hur läroplanen ser ut och hur de arbetar för att leva upp till målen.

Insikt om bristerna hör ihop med kunskaper kring förskolans uppdrag och om vad som kan förväntas av förskolan. Till exempel vet någon informant att samverkan spelar roll i förskolearbetet, vilka rättigheter den har och vikten av tillit och att det ska finnas en öppen dialog där barns utveckling lyfts fram. Kunskaper om förskolan skapar en kritisk bild av verksamheten när den inte uppfyller vårdnadshavares förväntningar.

5.1.4 Barnpassning

Typiskt för denna kategori är vårdnadshavare som inte lägger någon större vikt på varken utveckling eller lärande. En informant uttryckte sig:

Trygghet är det väsentliga. Förskolan finns till för att kunna lämna mina barn där när jag arbetar.

Typiskt är också ointresse för insyn i verksamheten, även om det finns en vag uppfattning om vad förskolans uppdrag är. Här förekommer en diffus uppfattning om vikten av lärande och att förskolan är förberedande för framtida studier. Det viktigaste är att barnen är trygga och att tillit till pedagoger finns. Till exempel skrev en informant att hen vill veta:

Hur det går för mitt barn och sköter barnet sig. Är det något som vi som föräldrar måste jobba mer med hemma.

Vidare skrev en informant:

Den dagliga kontakten är viktig. Det är genom den jag får vet hur det går för mitt barn och hur barnet sköter sig.

Detta verkar innebära en ytlig kontakt med pedagogerna och vikten ligger i att byta information vid daglig kontakt om hur dagen har varit, om något speciellt har hänt och vad barnen gjort för aktiviteter.

Informanter verkar sakna intresse för, eller behov av att vara insatta i verksamheten.

5.2 Tolkning

I detta avsnitt presenteras vår tolkning av empirin utifrån det systemteoretiska perspektivet. Relationer, samarbete och möten mellan människor i olika system kommer i detta avsnitt behandlas för att skapa en förståelse för den data vi har fått fram utifrån synen på-, kunskapen om- samt samverkan och insyn i förskolans verksamhet och uppdrag.

5.2.1 Synen på och kunskapen om förskolans verksamhet och uppdrag

Synen på förskolans verksamhet och vårdnadshavares kunskaper om förskolans uppdrag har utifrån empirin visat sig variera. Vårdnadshavares sätt att se på förskolan både skiljer sig åt och liknar varandra i så hög grad att flera huvudkategorier och underkategorier uppstod utifrån vårdnadshavares kunskaper. Med stöd av det systemteoretiska perspektivet kan vi tolka skillnaderna och likheterna till att samarbetet och relationerna mellan vårdnadshavare, förskolor och förskolepedagoger är olika konstruerade där information och kommunikation fungerar olika.

Synsättet att förskolan är en plats för lärande och utveckling där verksamheten förbereder barnet inför kommande studier och framtid, förekommer. Men även om det synsättet förekommer, dominerar ändå synsättet om att tryggheten är det viktigaste i förskolan. Endast ett fåtal informanter anser att förskolan lägger grunden för lärande, att den är en bra start för framtiden, att förskolan är en plats för lärande som ska vara kul och stimulerande och där man fostrar goda samhällsmedborgare. De vårdnadshavare som enbart såg tryggheten som viktigt menade också att förskolan är en trygg plats att förvara barnen på medan vårdnadshavare arbetar, det vill säga barnpassning. Även om tryggheten lägger grunden för ett gott samarbete, skiljer sig

synen på samarbetet något. En dålig relation till pedagogerna hänger samman med bristfällig information, tydlighet, tillit och kommunikation, medan en tillitsfull och öppen relation innebär att man kan prata med pedagogerna om allt. Relationen påverkar hur vårdnadshavare och pedagoger samspekar och samverkar med varandra. Detta tolkar vi utifrån det systemteoretiska perspektivet till att relationen mellan hemmet och förskolan påverkar både hur givande samarbetet är, men också i vilken utsträckning vårdnadshavare får kunskap och insyn i det som rör förskolan. Problem i systemen, det vill säga konflikter mellan vårdnadshavare och pedagoger påverkas av sociala relationer.

Vårdnadshavare som har kunskap och ser lärandet som viktigt ser på förskolans verksamhet och uppdrag som något som de tillsammans med förskolan ska arbeta med. Förskolan ska ses som ett komplement till hemmet. Vårdnadshavarna vet även att förskolan har en läroplan, riktlinjer att följa och att förskolan ska vara individanpassad. Vårdnadshavarna som har kunskap om förskolans verksamhet och uppdrag vet vilka rättigheter de har och vad de kan kräva. Bland annat vet de att samverkan spelar en viktig roll i hur de ser på och vilka kunskaper de har kring förskolans verksamhet. Att se, kunna och vara medveten kring påverkansfaktorer och hur förskolans verksamhet fungerar, tolkar vi utifrån det systemteoretiska perspektivet som om att det bygger på mötet mellan vårdnadshavare och pedagoger. Mötet mellan dessa påverkar i vilken utsträckning de olika parterna gynnar varandra.

5.2.2 Samverkan och insyn i förskolan

Insynen i förskolans verksamhet och uppdrag varierar. En del vårdnadshavare anser sig ha en bra insyn i förskolans verksamhet med en bra och tillitsfull relation till pedagogerna. Andra menar att det finns brister i insynen och tycker att möjligheten till insyn behöver förbättras. Åter andra är ointresserade i vilken insyn de har i verksamheten. De som sett brister och de som är ointresserade anger dock att de endast har en ytlig kontakt med pedagogerna. Däremot menade många att de fick bra insyn genom den dagliga kontakten, där pedagogerna berättade hur dagen hade varit.

Vad vårdnadshavare anser vara viktigast vad gäller informationsutbytet vid den dagliga kontakten med pedagogerna, är både att få reda på barnens välmående men också barnens utveckling. Vår tolkning av detta är att beroende på vilket förhållningssätt vårdnadshavare har till insyn på förskolan, bygger insynen på relationen till pedagogerna och hur situationer till pedagoger uppfattas. En del vårdnadshavare menar även att det finns brister i påverkansmöjligheterna då det bland annat finns personal som inte är intresserade av att lyssna på vad vårdnadshavare har att säga. En annan brist är att vårdnadshavare saknar tillräcklig kunskap för att kunna påverka verksamheten. En del vårdnadshavare ser inte heller vikten av att samverka och att påverka förskolans verksamhet. Det finns även de som anser att yttre påverkansfaktorer som vikarier skapar hinder i deras möjlighet till att ha inflytande i verksamheten. Samtidigt finns det de vårdnadshavare som tyckte sig ha bra möjlighet att påverka då personalen är intresserad och finns tillgänglig för dem. Med stöd av det systemteoretiska perspektivet förstår vi detta som att relationen mellan personal och vårdnadshavare påverkas av insyn och inflytande. Fungerar inte mötet mellan två parter sker en krock och problem kan uppstå.

5.3 Resultatsammanfattning

Synen på, vad vårdnadshavare vet, vilken insyn de har och hur de upplever förskolans verksamhet och uppdrag varierar. Utifrån tolkningen av vår empiri kan vi se större och överlöpande teman där vårdnadshavare delas in i större grupper.

1. En del ser lärandet som en självklar del av vad förskolan står för.
2. Andra ser förskolan som ren barnpassning.
3. De vårdnadshavare som förhåller sig till de båda och där det finns en förståelse för lärandet, men där omsorgen trots allt ändå är det viktigaste.

De vårdnadshavare som ser lärandet som en viktig del i förskolans verksamhet och uppdrag, menar att förskolan och hemmet har ett gemensamt ansvar men anser fortfarande att förskolan ska lägga grunden för att skapa goda samhällsmedborgare. Vårdnadshavare ser även vikten av att ha insyn, möjlighet att påverka och ha goda och tillitsfulla relationer till pedagogerna. Men de är även kritiska och realistiska i synen mot förskolans verksamhet, de har en förståelse för förskolan och ser den ur ett helhetsperspektiv där både positiva och negativa aspekter spelar in.

Barnens välmående, trygghet och omsorg är centrala delar för de vårdnadshavare som ser förskolan som barnpassning. De hade en yttlig kontakt med pedagogerna och menar att den dagliga kontakten om hur dagen hade varit, om barnet har skött sig och om den har sovit eller ätit bra är mest betydande. Dessa vårdnadshavare är inte särskilt intresserade av att ha insyn och påverka verksamheten. De är inte heller intresserade av barnens utveckling och lärande eller förskolans uppdrag, utan intresserar sig istället endast för barnens välmående och lägger sin tillit till pedagogerna. Vårdnadshavare som har en liten förståelse för lärandet men som ändå ser omsorgen som det viktigaste, menar på att förskolan ska ses som ett komplement till hemmet. De anser att trygghet och barnens behov ska gå först och tillit till pedagoger är av stor vikt. Samtidigt vet de att lärandet ska ske i form av lek och att förskolan ska förbereda barnen inför framtiden. Vårdnadshavarna som ser brister i påverkansmöjligheter, brist på tillit till pedagogerna och en dålig kommunikation påverkar uppfattningen om förskolans verksamhet.

6 Diskussion

Detta kapitel innefattar diskussioner enligt rubrikerna: Resultatdiskussion, Metoddiskussion, Hur studien kan utveckla förskollärarprofessionen och Förslag på fortsatt forskning.

6.1 Resultatdiskussion

6.1.1 Synen på och kunskapen om förskolans verksamhet och uppdrag

Efter bearbetningen av resultatet kunde vi se att det fanns vårdnadshavare med olika typer av kunskaper och med olika sätt att se på förskolans verksamhet och uppdrag.

Det finns till exempel de vårdnadshavare som ser lärandet som en viktig del i förskolan, de som ser förskolan som ren barnpassning och de som ser båda delarna som lika viktiga. Men hur kommer det sig att kunskapen och synen på förskolans verksamhet och uppdrag varierar? Vi kan se att samspelet och vilka relationer vårdnadshavare har till pedagogerna på förskolan är centrala delar i vad vårdnadshavare ser och vet om verksamheten. De som oftast är mer nöjda och har en djup och tillitsfull relation till pedagogerna är de som också visar sig veta mest och har bäst förståelse för förskolans verksamhet och uppdrag. De ser förskolan som ett komplement till hemmet där ett gemensamt ansvar och trygghet för barnen finns. Förskolan ska ge barnen de bästa förutsättningarna för framtida studier och utveckling och lärande ska ske genom lek. Medan de vårdnadshavare som har en mer ytlig relation till pedagogerna och enbart vill veta barnens välmående, att barnen är trygga, ha någonstans att lämna barnen när föräldrarna arbetar, har sämre koll på vad förskolan står för. Många menar på att de enbart vill veta hur barnen ätit och sovit samt om barnen skött sig under dagen. Vuorinen (2010) tar upp detta men menar ändå att yrkesrollen består av mycket mer än omvårdnad. Enligt läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016a) är samverkan mellan förskola och hem viktigt för att skapa goda samhällsmedborgare med ansvarskänsla. Förskolan ska enligt läroplanen även vara en plats där barnen kan utvecklas och läras och där fostran, omvårdnad och utveckling ingår. Även Pramling Samuelsson och Tallberg Broman (2013) tar upp att det är viktigt att ha i åtanke att barn inte lär helt på egen hand utan måste ha stöttning från någon som har kompetens och som kan hjälpa barnen vidare i sitt lärande. Det gäller att hitta möjligheter och vägar och man måste också ha en förståelse av vikten av att vara närvarande och att lärandet tar tid. Men hur kommer det sig egentligen att variationen är så stor, över hur vårdnadshavare ser på förskolan?

Vi har utifrån vårt resultat sett att det finns olika vårdnadshavare. Till exempel de som är intresserade, tydliga och strikta, de som är ointresserade, hakar på och inte har några förväntningar och de som är öppna, intresserade och har förväntningar (Thornberg, 2010). Författaren Gerland och specialpedagogen Aspeflo (2015) och Vuorinen (2010) skriver att vårdnadshavare är olika, men lyfter precis som Ivarsson Jansson (2001) att det är viktigt att man som pedagog ändå hittar bra strategier, utgår från behov och det som fungerar bra för varje vårdnadshavare så att alla blir delaktiga och får insyn i verksamheten. Ska dock vårdnadshavares sätt att vara, vara anledningen till att de vet så lite och hur kommer det sig att man kan se på saker på så olika sätt? Johansson och Sandberg (2012) skriver å ena sidan att förskolan idag är en självklarhet för de flesta arbetande eller studerande föräldrar, vilket gör att den oftast tas för givet. Men å andra sidan är förskolan idag det första steget i utbildnings-

systemet och går under Skollagen, Skolverket och Utbildningsdepartementet. Detta gör att den har en stor betydelse för samhället där den visat sig ha betydelse för bland annat barnens framtida studier (Pramling Samuelsson & Tallberg Broman, 2013). Dock visar forskning på att det tog över 10 år för personal inom förskolan att verkligen förstå läroplanen och kunna implementera den i verksamheten (Sheridan, Pramling Samuelsson & Johansson, 2010). Detta gör att vi anser att det egentligen inte är så konstigt att vårdnadshavare fortfarande inte helt fått grepp om förskolans verksamhet och uppdrag, då de inte har samma möjligheter att förstå och ta till sig uppdraget som personalen i förskolan. En givande och tillitsfull relation är det sätt som gör att vårdnadshavare bäst får kunskap och förståelse för förskolans verksamhet och uppdrag. Med detta kan vi dra slutsatsen av att ett bra samspel och en bra samverkan är av stor vikt för vårdnadshavares kunskaper.

I studiens resultat framkommer det även att inte enbart hur vårdnadshavare förhåller sig till förskolans verksamhet och uppdrag utan också vad de tycker om förskolan där deras barn går skiljer sig åt. Vi kan se att inte alla vårdnadshavare delar samma positiva syn på sina barns förskolor då de med mer kunskap ser mer brister och är mer kritiska till verksamheten. De har gett tydliga exempel på vad de saknar, hur de skulle vilja ha det och hur de har det. Till exempel saknade de en tillitsfull relation till pedagogerna, de skulle vilja ha mer tydlighet vid kommunikation och information och skulle vilja veta mer kring sitt barns utveckling. Genom detta tolkar vi det som om att vissa vårdnadshavare är insatta i förskolans uppdrag och vet hur det ska fungera ute i förskolans verksamhet.

6.1.2 Samverkan och insyn i förskolan

Hur vårdnadshavare upplever samarbetet mellan förskola och hem och vilken insyn vårdnadshavare har om förskolans verksamhet, finns det väldigt lite forskning kring. Trots det ökar vårdnadshavares makt och möjlighet att påverka förskolans verksamhet. Idag ska vårdnadshavare enligt förskolans läroplan (Skolverket, 2016a) kunna ta del av allt som sker enligt målen för förskolan och de ska också ha möjlighet att framföra åsikter och utvärdera verksamheten. Det vi fått fram utifrån vårt resultat visar på att det vårdnadshavare upplever och tycker om förskolan, skiljer sig åt och många har dålig koll på verksamheten. Sheridan, Pramling Samuelsson och Johansson (2010) tar upp att pedagoger och vårdnadshavare har dålig koll på barnens olika världar och det de vet, bygger på spekulationer. Detta resulterar i att vi ställer oss frågande till hur vårdnadshavare ska kunna påverka förskolans verksamhet och uppdrag när en stor del av vårdnadshavarna inte är intresserade av att ha en bra samverkan med pedagogerna? Vårt resultat pekar på att många inte har någon större koll på hur varken verksamheten fungerar eller vad den står för.

Många vårdnadshavare verkar anse att det är viktigt att kunna påverka och ha en god insyn i verksamheten då detta genererar trygghet. Många anser sig ha bra insyn i verksamheten och att det är något de fått genom ett gott samarbete. Genom samarbetet får de veta vad som har hänt under dagen och vad barnen lärt sig. Utifrån ett bra samarbete ser de också brister som finns och vad som behöver utvecklas. Pramling Samuelsson och Sheridan (2006) stöttar detta då de tar upp att ett bra samarbete och en god relation till pedagogerna möjliggör insyn och påverkan i det som dagligen sker i verksamheten. Vårdnadshavarna som har bättre insyn i förskolan är både de som upplever förskolan som bra men också de som tycker förskolan är dålig. De har en kritisk syn på förskolan och är mer medvetna om och ser bristerna i förskolans verksamhet. Känner vårdnadshavare att de kan påverka det som dagligen sker i verk-

samheten, får de en känsla av att förskolan agerar som ett komplement till hemmet och det i sig gynnar alla involverade parter. Genom bearbetningen av vårt resultat kunde vi ta del av att insyn och påverkansmöjligheter ökar förskolans kvalitet och relationen mellan hem och förskola blir mer tillitsfull (Sheridan, Pramling Samuelsson & Johansson, 2010).

Vårt resultat visar även att det finns de vårdnadshavare som ser vikten av ett gott samarbete och en god insyn men som upplever att de inte har det. De upplever att pedagoger är ointresserade, blir dåligt bemötta och får dålig information. Ivarson Jansson (2001) tar upp att en god kontakt med vårdnadshavare inte alltid är en självklar del för alla pedagoger och att det gör att det blir svårt för vårdnadshavare att påverka och ha inflytande i verksamheten. En pedagog som är osäker på sin yrkesprofession menar författaren oftast handlar om att pedagogen inte ser vikten av att ha en god kontakt med hemmet. En sådan pedagog anser också att vårdnadshavare och barn tar för mycket plats och är för involverade i verksamheten, det kan till exempel handla om närvarotider. Vi kan se i vårt resultat att de vårdnadshavare som blir dåligt bemötta och bemötta av ointresserade pedagoger resulterar till en känsla av otrygghet och dålig tillit till förskolan.

Psykologen Jensen och filosofie doktorn Jensen (2008) skriver att det ska finnas en balans mellan förskola och hem, vad gäller makten att styra. Men menar ändå att personalen bär det största ansvaret över att relationen fungerar. Författaren lyfter fram vårdnadshavares befintliga makt som de vid vissa tillfällen kan överutnyttja. Detta kan ställa krav på relationen och påverka samverkan med förskolan i en negativ anda. Å ena sidan skriver Elvin-Nowak och Thomsson (2010) likt Jensen och Jensen (2008) att det finns risker vid utövandet av makt, att det oftast handlar om att de vill hävda sig själva och förstöra andras möjligheter att påverka. Detta kan medföra risker i att vårdnadshavare som vill kunna påverka, inte vågar. Men å andra sidan skriver Enö (2013) att förskolan har en slags makt över vårdnadshavare men väljer att sällan utnyttja den. Enligt förskolans läroplan (Skolverket, 2016a) är det viktigt att vårdnadshavare har en känsla av trygghet och tillit till förskolan och där pedagogerna har en förståelse för dem och barnen. Det är även viktigt att pedagogerna är tydliga med de förväntningar som finns på vårdnadshavare så att de vet och har kunskap om sina möjligheter till att kunna påverka. Tallberg Broman (2013) menar att de vårdnadshavare som inte känner trygghet i att pedagoger lyssnar och tar till sig, oftast är de som gör anmälningar till skolinspektionen.

För de vårdnadshavare som inte ser vikten av en nära relation, räcker det med att veta hur barnen har det och att de är trygga. Det vi kan se kring detta är att de antingen saknar kunskap för att kunna känna till vikten av insyn och att ha en tillitsfull och nära relation eller så bryr de sig helt enkelt inte. Å ena sidan lyfter Sheridan, Pramling Samuelsson och Johansson (2010) fram att de vårdnadshavare som uppfattas som ointresserade i själva verket egentligen handlar om utbudet av samverkansformer. Dock kan vi se ur vårt resultat att de vårdnadshavare som skrivit att de är ointresserade inte är missnöjda eller saknar något i förskolan, utan litar på att personalen gör sitt. Å andra sidan menar Sheridan, Pramling Samuelsson och Johansson (2010) att möjligheten att kunna inverka kräver kunskap och insyn i innehåll och mål om verksamheten. Utifrån detta kan vi dra slutsatsen av att det saknas en del kunskaper hos vårdnadshavare kring förskolans verksamhet och uppdrag då vårdnadshavare även låtit bli att svara på frågorna rörande utveckling och lärande. Vi kan också dra slutsatsen att personalen måste ta ansvar och se till att vårdnadshavare får

en bra samverkan och får den kunskapen som behövs för att kunna ha insyn, delaktighet och möjlighet att påverka förskolans verksamhet.

6.1.3 Slutsats

Slutsatsen av vår studie är att vårdnadshavares syn på, och kunskap om förskolans verksamhet och uppdrag är komplex. Det finns skillnader i vad vårdnadshavare vet och hur de ser på förskolans verksamhet. Det finns ingen entydlig bild men genomgående ser vårdnadshavare förskolan som viktig för såväl de själva som för deras barn och där tryggheten ses som det viktigaste. Exempelvis såg en del vårdnadshavare på förskolan antingen som en plats för lärande eller som ett nödvändigt ont där barnen skulle kunna vara, när vårdnadshavarna arbetar. Vårdnadshavares upplevelser av, och kunskaper om förskolan påverkas av olika faktorer, exempelvis relationen till pedagoger och traditioner där sättet att se på förskolan oftast tas för givet.

Vi har även kommit fram till slutsatsen att ett gott samarbete är viktigt för vårdnadshavare men där även graden av nöjdhet varierar, liksom i vilken grad synpunkter framförs. Både vårdnadshavare och pedagoger bör ta ansvar för att ta reda på, och vara intresserade av det som sker i förskolans verksamhet för att gynna barns utveckling och lärande. Dock är det i slutändan pedagogerna som har huvudansvaret för att ge vårdnadshavare de påverkansmöjligheter, kunskaper och den insyn i förskolans verksamhet som de behöver, för att kunna vara delaktiga i möjligheterna att skapa de bästa förutsättningarna för barns utveckling och lärande.

6.2 Metoddiskussion

En kvalitativ studie med enkäter där både öppna och slutna frågor fanns, valdes för att försöka fånga de svar som var av relevans för studiens syfte och forskningsfrågor. En kvalitativ studie med enkäter är kanske inte det vanligaste då enkäter genererar data i form av statistik där svaren oftast baseras på slutna frågor. Men för att få utförliga, tillförlitliga och trovärdiga svar i förhållande till ett känsligt ämne valdes istället en kvalitativ studie i form av enkäter med öppna frågor för att få en djupare förståelse av vårdnadshavares kunskaper. Genom att ha testat studien på förskolechefer och förskollärare innan enkäterna lämnades ut fick vi en bild av att enkäterna var av relevans och att studien var vetvärd (Bryman, 2011). De ansåg att vår studie var ytterst viktig för förskolepersonal, då det hjälper dem i arbetet med att förbättra samverkan med vårdnadshavare. Reliabiliteten och validiteten styrde vårt val av metod. Att dela ut enkäten till många vårdnadshavare på olika förskolor, i olika städer, inom olika sektorsområden samt via en Facebookgrupp gav oss en bredare bild av hur vårdnadshavare överlag ser på och vilka kunskaper de har om förskolans verksamhet och uppdrag. Detta gav oss ett fylligare material att arbeta med, än om det enbart hade delats ut enkäter på en förskola.

Tidsramen för studien påverkade möjligheterna att fördjupa sig mer i studien. Placeringen av kursen begränsade kvantiteten av svaren då påsklov och röda dagar fanns inom tidsramen för utlämning av enkäter och tid till att svara på dem. Hade intervjuer valts som metod, hade tidsramen fortfarande påverkat studien i den bemärkelse att det hade varit svårt att få kontakt med vårdnadshavare som ville ställa upp på intervjuer. Hade det funnits möjlighet till att komplettera studien med intervjuer hade vi även haft möjlighet till att få en djupare förståelse för hur vårdnadshavare tänker och de hade även haft möjlighet att försvara sina åsikter. Intervjuerna hade gett oss mycket material att arbeta med, men svaren vi hade fått, hade förmodligen varit de

svar som vårdnadshavare trodde vi ville ha och inte de svar som var ärliga. Bearbetningen av resultatet skulle kunna ha skett genom transkribering av svaren, precis som vid en intervju då mer information hade bevarats. Men bearbetningen i form av kodning valdes istället för att tydligt ställa upp svaren bredvid varandra för att på bästa och tydligaste sätt lyfta fram det vårdnadshavare ansåg var det viktigaste. Detta gjordes även för att senare kunna jämföra svaren med varandra (Yin, 2011).

Det systemteoretiska perspektivet som används har varit relevant för studiens syfte och forskningsfrågor. Det systemteoretiska perspektivet handlar om relationer mellan olika människor, i olika delar av samhället som möts och där samspelet mellan de olika människorna är viktiga (Andersson, 2004). Eftersom relationer är viktiga och där mötet mellan människor påverkas av varandra kände vi att valet av enkäter var ett bra metodval för att inte påverka de svar som vårdnadshavare kunde tänkas ge. Det valda perspektivet kopplat till vårt metodval hjälpte oss att få svar på vårt syfte och forskningsfrågor och ses därmed vara rätt val av metod för studien.

6.2.1 Reliabilitet och validitet

Vårt val av metod är relevant för det vi undersökt. Undersökningens reliabilitet anser vi är god då metoden skapade möjlighet till att både ge vårdnadshavare tid att svara enskilt men också möjlighet att vara helt anonyma. Bryman (2011) skriver dock att nackdelen med enkäter är att man inte kan ställa några uppföljningsfrågor, men vi anser att vi skapat den möjligheten genom att ställa öppna frågor. Bryman (2011) skriver att risken med enkäter är att man inte vet vem det är som svarar på dem, men vi menar på att trots att risken finns att vi inte helt vet vem som svarat på enkäten, har vi ändå riktat våra enkäter mot områden som varit relevanta för ämnet, det vill säga förskolor och en Facebookgrupp riktad mot föräldrar med barn i förskolan. En fördel med enkäter, skriver Bryman (2011) är att de ger informanterna en möjlighet att svara uppriktigt, jämfört med intervjuer där svaren oftast blir de som intervjuaren vill ha och inte det som är reliabla.

Innan enkäten lämnades ut kollade flera förskollärare och förskolechefer igenom den för att hitta eventuella brister. De kom även med förslag på saker som vi kunde lägga till. Detta gjorde vi för att få en realistisk bild över hur en frågeenkät kan se ut och vad som kan vara bra att ha i åtanke för att få vårdnadshavare att svara. Vid hämtning av enkäterna insåg vi att bortfallet var stort, men anser trots det stora bortfallet att svaren vi fått, uppnått ett trovärdigt resultat. En aspekt som ytterligare styrker trovärdigheten är att det inte går att urskilja någon skillnad i svaren från vår ursprungliga pappersenkät och de som samlades in via Facebook.

6.2.2 Reflexivitet

Intresset för studien bygger på egna erfarenheter och möten med andra. Vi har bland annat kommit i kontakt med ämnet under verksamhetsförlagd utbildning, arbete och diskussioner under utbildningen. Vi insåg tidigt att det var svårt att hålla sig neutral till ämnet gällande de problem och krockar som uppstår mellan vårdnadshavare och pedagoger. Men vi har under studiens gång samtidigt varit väldigt medvetna om svårigheterna och det har lett till att vi har kunnat distansera oss och låtit resultatet tala för sig själv och styra studiens riktning och innehåll. Efter att ha kommit fram till vårt valda perspektiv satte vi oss in i det och började se omvärlden utifrån olika system som interagerar med varandra. I samband med att vi blev mer insatta i studien och teorin, desto mer tydligt blev det att många är omedvetna kring de här systemen och

dess påverkan. Men detta har också resulterat i att vi har varit extra kritiska i vårt förhållningssätt och vårt sätt att skriva studien, då risken finns att vi lägger in värderingar och påverkar studiens resultat. Trots att vi försökt att distansera oss och vara kritiska får man inte glömma att studiens producerande är relationell och bygger på oss som författare.

6.3 Hur studien kan utveckla förskollärarprofessionen

Vi har under studiens gång funnit en avsaknad av forskning kring ämnet vårdnadshavares syn på förskolans verksamhet och uppdrag. Genom denna studie hoppas vi på att kunna öka kunskapen och medvetenheten kring hur vårdnadshavare ser på förskolans verksamhet. Detta för att kunna skapa en bra och givande samverkan där barnens två världar kan bilda en helhet och där barnen får de bästa förutsättningarna för utveckling och lärande.

Denna studie gynnar förskolläraryrket genom att den förtydligar medvetenheten om vilka kunskaper vårdnadshavare i studien besitter och hur de ser på förskolans verksamhet. Den belyser även skillnaderna som finns mellan vårdnadshavare och vikten av att pedagoger tar sin yrkesprofession på allvar och hittar de vägar som når ut och fungerar för alla vårdnadshavare. Studien är i den bemärkelsen ett verktyg i arbetet med vårdnadshavare och bidrar förhoppningsvis till nya perspektiv på arbetet med samverkan.

Det vi som författare lärt oss under studiens gång är vikten av nära och tillitsfulla relationer samt vikten av informationsrika samtal men också inskolningssamtal där det redan där tas upp om vad förskolans står för och vilka förväntningar som finns på vårdnadshavare. På Skolverkets hemsida (2011) finns broschyrer att lämna ut till vårdnadshavare för att informera om förskolans verksamhet. Vi som författare upplever själva att dessa inte delats ut och skulle önska att det borde bli obligatoriskt att göra det, för att öka vårdnadshavares förståelse och kunskap om vad förskolans verksamhet och uppdrag står för. Skulle dessa broschyrer delas ut, tror vi att man skulle kunna undvika eventuella konflikter som kan uppstå angående vilka förväntningar och kunskaper vårdnadshavare borde ha om förskolans verksamhet och uppdrag.

6.4 Förslag på fortsatt forskning

För att bredda kunskapen om hur pedagoger på bästa sätt kan arbeta tillsammans med vårdnadshavare skulle fortsatt forskning kunna ske i större utsträckning där fler svar analyseras. Annan forskning skulle även kunna ta upp både vårdnadshavares och pedagogers syn på förskolans verksamhet och uppdrag och jämföra dem. Fortsatt forskning skulle också kunna lyftas fram ur pedagogernas synvinkel där Foucaults maktperspektiv behandlas. Detta för att se vilken makt pedagogerna har eftersom vårdnadshavare idag har stort inflytande i förskolans verksamhet och kan involvera sig i saker som de egentligen inte har någon rätt till att göra, till exempel arbetstider. Genom att studera ämnet ur ett bredare perspektiv skulle en bättre förståelse om betydelsen av ett gott samarbete, hur förskollärare kan arbeta för få en bra samverkan och hur vårdnadshavare kan ges möjligheter till djupare kunskaper och förståelse kring förskolans verksamhet och uppdrag kunna utvecklas.

Referenslista

- Andersson, I. (2004a). *Samverkan. För barn som behöver* (andra upplagan). Stockholm: HSL förlag.
- Andersson, I. (2004b). *Lyssna på föräldrarna*. Stockholm: HSL förlag.
- Augustsson, A., & Thorén, M. (2017, 25 April). Allt färre förskollärare på förskolan. *Lärarnas tidning*. Tillgänglig: <http://lararnastidning.se/allt-farre-forskollarare-pa-forskolorna/> (Hämtad: 2017- 04- 10)
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber.
- Einarsdottir, J. (2010). Icelandic parents' views on the national policy on early childhood education, *Early Years*, 30 (3), 229-242, DOI: 10.1080/09575146.2010.509059. Tillgänglig: <http://www.tandfonline.com.ep.bib.mdh.se/doi/pdf/10.1080/09575146.2010.509059?needAccess=true> (hämtad: 2017- 04-12)
- Ekström, K. (2007) *Förskolans pedagogiska praktik – Ett verksamhets perspektiv*. Doktorsavhandling, Umeå universitet, Intuitionen för barn- och ungdomspedagogik, specialpedagogik och vägledning. Tillgänglig: http://www.lh.umu.se/digitalAssets/6/6084_avh_ekstrom.pdf
- Elvin- Nowak, Y., & Thomsson, H. (2010). Ska du låta dig tystas?. I Palm, M. (red.). *Låt oss tvista igen! - om konflikthantering i förskola och skola* (ss.101- 113). Stockholm: Lärarförbundets förlag.
- Engdahl, I., & Ärlemalm-Hagsér, E. (2015). *Att bli förskollärare. Mångfacetterade perspektiv*. Stockholm: Liber.
- Enö, M. (2013). Kommunikation och samverkan i mångkulturella skolor. I Harju, A., & Tallberg Broman, I. (red.). *Föräldrar, förskola och skola- om mångfald, makt och möjligheter* (ss.41-57). Lund: Studentlitteratur.
- Faldalen, S. (2010). Människors mål kan vara oförenliga utan att de själva är det. I Palm, M. (red.). *Låt oss tvista igen!- om konflikthantering i förskola och skola* (ss.51-63). Stockholm: Lärarförbundets förlag.
- Gerland, G., & Aspeflo, U. (2015). *Barn som väcker funderingar: Se, förstå och hjälpa förskolebarn med en annorlunda utveckling*. Enskededalen: Pavus utbildning.
- Gjems, L. (1996). *Handledning i professionsgrupper* (andra upplagan). Lund: Studentlitteratur.
- Harju, A., & Tallberg Broman, I. (2013). *Föräldrar, förskola och skola- om mångfald, makt och möjligheter*. Lund: Studentlitteratur.
- Ivarsson Janson, E. (2001). *Relationen hem – förskola: Intentioner och uppfattningar I om förskolans uppgift att vara komplement till hemmet 1990-1995*. Doktorsavhandling, Umeå universitet, pedagogiska institutionen. Tillgänglig: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:156233/FULLTEXT01.pdf>
- Jensen, E., & Jensen, H. (2008). *Professionellt föräldrasamarbete*. Stockholm: Liber.

- Johansson, I., & Sandberg, A. (2012). Lärande och delaktighet i förskolan. I Sandberg, A., & Sandström. (red.) *Kritiska händelser - för lärande i förskolan*. Lund: Studentlitteratur.
- Löfdahl, A., & Folke-Fichtelius, M. (2014). Förskolans nya kostym: omsorg i termer av lärande och kunskap. Karlstad: *Karlstad University Press*, 2014. 10 (1), 1-14. Tillgänglig: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:767364/FULLTEXT01.pdf> (Hämtad: 2017-04-12)
- Markström, A-M. (2007). *Att förstå förskolan: vardagslivets institutionella ansikten*. Lund: Studentlitteratur.
- Palm, M. (2010). *Låt oss tvista igen! - om konflikthantering i förskola och skola*. Stockholm: Lärarförbundets förlag.
- Pramling Samuelsson, I., & Sheridan, S. (2006). *Lärandets grogrund*. Lund: Studentlitteratur.
- Pramling Samuelsson, I., & Tallberg Broman, I. (2013). *Barndom, lärande och ämnesdidaktik*. Lund: Studentlitteratur.
- Rudhe, E. (2012, 20 september). Föräldrar vill bolla idéer. *Lärarnas tidning*. Tillgänglig: <http://lararnastidning.se/foraldrar-vill-bolla-ideer/> (Hämtad: 2017-06-02)
- Sandberg, A., & Sandström, M. (2012). *Kritiska händelser - för lärande i förskolan*. Lund: Studentlitteratur.
- Sheridan, S., Pramling Samuelsson, I., och Johansson, E. (2010). *Förskolan- en arena för barns lärande*. Stockholm: Liber.
- Skolverket (2016b). *Allmänna råd och kommentarer: förskolan*. Stockholm: Skolverket. Tillgänglig: https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FBlob%2Fpdf3585.pdf%3Fk%3D3585 (Hämtad: 2017-04-12)
- Skolverket. (2011). *Förskolan är till för ditt barn*. En broschyr om förskolans läroplan. Stockholm: Skolverket. (Hämtad 2017-05-02), Tillgänglig: https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FBlob%2Fpdf1673.pdf%3Fk%3D1673
- Skolverket (2016a). *Läroplan för förskolan: Lpfö 98 (reviderad 2010)*.
- Skolverket. (2016c). *Stor brist på utbildad personal i förskolan*. (Hämtad: 2017-04-12). Tillgänglig: <https://www.skolverket.se/om-skolverket/press/pressmeddelanden/2016/stor-brist-pa-utbildad-personal-i-forskolan-1.249029>
- Tallberg Broman, I. (2013) Föräldrarnas inverkan i förändring. I Harju, A., & Tallberg Broman, I. (red.). *Föräldrar, förskola och skola- Om mångfald, makt och möjligheter* (ss. 25-37). Lund: Studentlitteratur.

- Thornberg, R. (2010) Vilken fostransstil har jag som lärare?. I Palm, M. (red.). *Låt oss tvista igen! - om konflikthantering i förskola och skola* (ss.71-78). Stockholm: Lärarförbundets förlag.
- UNICEF Sverige (2009). *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*. Stockholm: UNICEF Sverige.
- Vetenskapsrådet. (2011). *God forskningssed*. Vetenskapsrådets rapportserie 1:2011. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Vuorinen, T. (2010). Supporting parents in their parental role – approaches practiced by preschool teachers in preschool. *International Journal about Parents in Education*. 4 (1), 65-75. (Hämtad från Diva). Tillgänglig: <http://www.ernape.net/ejournal/index.php/IJPE/article/viewFile/101/69>
- Yin, R-K. (2011). *Kvalitativ forskning från start till mål*. Lund: Studentlitteratur.
- Waldenström, U. (2014, 27 december). Vi vet för lite om hur förskolan påverkar barn. *Göteborgsposten (GP)*. Tillgänglig: <http://www.gp.se/nyheter/debatt/vi-vet-f%C3%B6r-lite-om-hur-f%C3%B6rskolan-p%C3%A5verkar-barn-1.271892> (Hämtad: 2017-05-08)

Bilaga 1

Missivbrev

Förfrågan angående deltagande i en enkätundersökning om vårdnadshavares syn på förskolan

Hej!

Vi är två studenter som studerar sista terminen på Mälardalens högskola förskollärrarprogrammet. Vi ska nu påbörja vårt sista självständiga arbete och behöver nu er hjälp med att svara på enkäter. Vårt arbete kommer handla om vårdnadshavares syn på förskolan och vad de har för kunskaper om förskolans uppdrag.

Information om undersökningen

I dagens samhälle läggs det stor vikt på att höja förskolans betydelse och status, detta för att förskolan är den första delen av det svenska utbildningssystemet där förskolan arbetar utifrån en läroplan och har utbildade lärare. För att lägga grunden och ge barnen de bästa förutsättningarna för ett livslångt lärande är det av stor vikt att läroplanen följs och där det finns utbildad och duktig personal. Men även om detta arbetas aktivt med, har vi sett att synen på förskolan skiljer sig mellan förskolepersonal och vårdnadshavare. Den varierade synen på förskolan har lett oss till att vi vill fördjupa våra kunskaper om detta ämne för att se hur och vart variationen ligger. Genom denna studie kan vi synliggöra och belysa vårdnadshavares syn på förskolan, vad de anser vara viktigast och i vilken utsträckning de kan påverka förskolans verksamhet.

Praktiskt genomförande av undersökningen

Vi kommer använda oss av enkäter där det både finns öppna och slutna frågor för att ge er både möjlighet att förklara och beskriva men också ge tydliga svar. Enkäterna är anonyma, endast lite bakgrundsfakta kommer fyllas i. Bakgrundsfaktan är till för att se vilka faktorer det finns som kan påverka de svar vi får. Enkäterna vi får in kommer efter arbetet kasseras. Vi tar hänsyn till de forskningsetiska regler som finns på vetenskapsrådets hemsida www.vetenskapsrådet.se. Ditt deltagande i undersökningen är helt frivilligt. Du har rätten att när som helst avbryta ditt deltagande utan närmare motivering och utan några negativa konsekvenser för dig. Du som deltar är nu informerad om att all information kommer att hanteras konfidentiellt och detta innebär bland annat att namn på varken personer eller verksamheter kommer att nämnas. Undersökningen kommer att presenteras i form av en studie vid Mälardalens högskola som i sin slutversion läggs ut på databasen Diva.

Svar önskas senast: 18 april 2017

Ni kan lämna svar till personal på avdelningen i ett förslutet brev eller mejla svaren till oss studenter.

Tack på förhand för din eventuella medverkan!
Hälsningar, Angelica och Emma.

Vid funderingar når du oss via mail eller telefon enligt uppgifter på nästa sida.

Angelica Hahlin: Mail: Ahn12003@student.mdh.se Telefon: 073- 999 82 94
Emma Andersson: Mail: Ean14005@student.mdh.se Telefon: 070-073 46 69
Handledare: Olle Tivenius: Mail: Olle.Tivenius@mdh.se Telefon: 016-15 36 16

Ort/Datum

Angelica Hahlin

Emma Andersson

Bilaga 2

Vårdnadshavarenkät

(Ringa in/kryssa det svar som stämmer bäst in på dig. Svara gärna så utförligt du kan.)

Bakgrundsfakta:

- Kvinna/Man/Annat?
- Kommunalförskola/Privat förskola
- Omsorgsbehov - Heltid/Deltid?
- Modersmål? _____
- Yrke/Annan sysselsättning? _____

1. Vad tycker du om ditt/dina barns förskola?

- Jättebra
- Bra
- Mindre bra
- Varken bra eller dålig
- Dålig

2. Vad är det viktigaste för dig i ditt barns förskola?

- Vårdnadshavarkontakten
  - Tryggheten
  - Tilliten
  - Omsorgen
  - Lärande/Undervisning
  - Annat? Vad? _____
- Var-
för? _____
- _____
- _____

3. Är det något du saknar? Vad?

_____

_____

_____

_____

4. Vad anser du att förskolan står för, för dig som vårdnadshavare?

_____

_____

_____

_____

---

5. Vad vet du som vårdnadshavare om förskolans uppdrag?

---

6. Tycker du som vårdnadshavare att du har tillräckligt med insyn i förskolans verksamhet?

Ja, på vilket sätt?

Nej, varför inte?

---

7. Känner du som vårdnadshavare att du kan påverka förskolans verksamhet?

Ja

Nej, varför inte?

---

8. Finns det något om förskolans verksamhet som du som vårdnadshavare skulle vilja veta, som du inte vet idag?

Ja, vad?

Nej, Varför?

---

9. Vilken är den viktigaste samverkansformen för dig som vårdnadshavare?

- Utvecklingssamtal
- Daglig kontakt (t.ex. hämtning och lämning)
- Inskolning
- Vårdnadshavarmöte
- Skriftlig information (t.ex. pappersform)
- Telefonkontakt
- Enskilda möten
- Annat, vad? _____
- Varför är det, det viktigaste?

---

10. Vad vill du som vårdnadshavare att man tar upp vid samverkan?

---

11. Anser du som vårdnadshavare att du har bra kontakt med pedagogerna?

- Ja, varför?

- Nej, varför inte?

---

12. Övriga synpunkter?
